

Analiza ekonomske aktivnosti stanovništva opštine Tutin

Ekonomska aktivnost stanovništva predstavlja jedan od ključnih pokazatelja razvoja i održivosti lokalne zajednice. Analiza ekonomske strukture stanovništva Tutina omogućava bolje razumevanje tržišta rada, socijalnih i ekonomskih izazova, kao i identifikaciju potencijala za unapređenje zapošljivosti i lokalnog ekonomskog razvoja.

Praćenje ekonomskih trendova od suštinskog je značaja za:

- **Planiranje i donošenje javnih politika,**
- **Podršku privredi i razvoju tržišta rada,**
- **Poboljšanje obrazovnih i socijalnih programa,**
- **Unapređenje životnog standarda stanovništva.**

Opština Tutin, kao lokalna zajednica sa specifičnom demografskom strukturom i izazovima u oblasti zapošljavanja, suočava se sa značajnim ekonomskim nejednakostima između polova i generacija. Poseban fokus u analizi stavljen je na strukturu aktivnog i neaktivnog stanovništva, rodne razlike u zapošljavanju i ekonomske mogućnosti za različite starosne grupe.

Analiza je rađena na osnovu podataka Republičkog zavoda za statistiku koji su dostupni u delu baze Stanovništvo prema ekonomskoj aktivnosti, starosti i polu na linku: <https://data.stat.gov.rs/Home/Result/3104020801?languageCode=sr-Latn>

1. Pregled ekonomske aktivnosti stanovništva Tutina

Stanovništvo opštine Tutin može se podeliti u dve glavne kategorije:

- **Aktivno stanovništvo**, koje uključuje zaposlene i nezaposlene osobe koje su u potrazi za poslom,
- **Neaktivno stanovništvo**, koje obuhvata lica koja nisu uključena u tržište rada iz različitih razloga (domaćinstvo, obrazovanje, penzija).

Tabela 1: Struktura ekonomske aktivnosti stanovništva Tutina

Kategorija stanovništva	Broj	Udeo u ukupnom stanovništvu (%)
Ukupno stanovništvo	33.053	100,00%
Aktivno stanovništvo	9.563	28,93%
• Zaposleni	4.194	12,69%
• Nezaposleni	5.369	16,24%
Neaktivno stanovništvo	23.490	71,07%

Komentari:

- **Niska stopa ekonomske aktivnosti:** Samo **28,93%** stanovnika Tutina učestvuje u tržištu rada, što ukazuje na visok nivo zavisnosti od drugih izvora prihoda, poput socijalne pomoći i doznaka iz inostranstva.
- **Visoka stopa nezaposlenosti:** Od ukupno aktivnog stanovništva, čak **56,14%** su nezaposleni, što ukazuje na izražene ekonomske izazove i nedostatak prilika za zapošljavanje.
- **Veliki broj neaktivnog stanovništva:** Čak **71,07%** stanovništva nije ekonomski angažovano, što ukazuje na potrebu za programima aktivacije radne snage.

2. Rodna struktura ekonomske aktivnosti

Rodne razlike u ekonomskim aktivnostima su izražene, pri čemu žene čine znatno manji deo radno aktivne populacije u odnosu na muškarce.

Tabela 2: Ekonomska aktivnost prema polu

Pol	Ukupno	Aktivno stanovništvo (%)	Neaktivno stanovništvo (%)
Muškarci	17.016	35,68%	64,32%
Žene	16.037	21,79%	78,21%

Komentari:

- **Rodni disparitet:** Samo **21,79%** žena u Tutinu učestvuje u radnoj snazi, što ukazuje na značajne prepreke u zapošljavanju i društveno-kulturne faktore koji utiču na ekonomsko angažovanje žena.
- **Visoka neaktivnost žena:** Čak **78,21%** žena nije uključeno u ekonomske aktivnosti, što ukazuje na potrebu za merama koje bi podstakle njihovo zapošljavanje.
- **Zaposlenost muškaraca:** Muškarci su ekonomski aktivniji sa stopom učešća od **35,68%**, ali je i kod njih izražena nezaposlenost.

3. Ekonomska aktivnost mladih do 30 godina

Mladi do 30 godina predstavljaju značajan resurs za budući razvoj opštine, ali se suočavaju sa visokim stopama nezaposlenosti i neaktivnosti.

Tabela 3: Ekonomska aktivnost mladih do 30 godina

Starosna grupa	Ukupno mladih	Aktivni	Zaposleni	Nezaposleni	Neaktivni
15–19 godina	2.787	369	40	329	2.418
20–24 godine	2.366	985	222	763	1.381
25–29 godina	2.125	1.098	390	708	1.027

Komentari:

- **Niska stopa zaposlenosti mladih:** Samo 21% mladih je zaposleno, što ukazuje na neusklađenost obrazovnog sistema sa potrebama tržišta rada.
- **Visoka stopa nezaposlenosti u grupi 20–29 godina:** Većina mladih koji su ekonomski aktivni su nezaposleni, što ukazuje na potrebu za programima podrške i prekvalifikacije.
- **Visoka neaktivnost:** Više od 60% mladih nije uključeno u tržište rada, što može dovesti do povećanog rizika od odlaska u inostranstvo.

4. Glavni izazovi za ekonomski razvoj Tutina

- **Visoka nezaposlenost:** Značajan broj stanovnika, posebno mladih i žena, nije zaposlen, što stvara dodatni pritisak na socijalne službe.
- **Neaktivnost žena:** Tradicionalne društvene norme i ograničene mogućnosti za zapošljavanje žena predstavljaju ključne izazove za ekonomski razvoj.
- **Odliv radno sposobnog stanovništva:** Mladi sve češće napuštaju opštinu u potrazi za boljim prilikama u većim gradovima i inostranstvu.
- **Nizak nivo kvalifikacija:** Ograničene mogućnosti za stručno usavršavanje i prekvalifikaciju doprinose niskoj zaposlenosti.

5. Preporuke za unapređenje ekonomske aktivnosti stanovništva Tutina

- **Programi za podršku preduzetništvu:** Stvaranje lokalnih fondova za pokretanje malih i srednjih preduzeća, posebno za žene i mlade.
- **Razvoj infrastrukture:** Ulaganje u privrednu infrastrukturu kako bi se privukle investicije i otvorila nova radna mesta.
- **Podrška samozapošljavanju:** Uvođenje mera za podsticanje samozapošljavanja kroz subvencije i edukaciju.
- **Fleksibilni radni aranžmani:** Uvođenje modela rada od kuće i skraćenog radnog vremena za žene.

Analiza strukture ekonomske aktivnosti žena u opštini Tutin

Ekonomska aktivnost žena u opštini Tutin predstavlja ključni faktor za socio-ekonomski razvoj lokalne zajednice. Njihovo učešće na tržištu rada, iako često ograničeno tradicionalnim društvenim normama, obrazovnim izazovima i ograničenim mogućnostima zapošljavanja, može značajno doprineti unapređenju lokalne privrede.

Cilj ove analize je da pruži uvid u stepen ekonomske aktivnosti žena u Tutinu, prepozna ključne izazove i potencijalne prilike za povećanje njihovog učešća na tržištu rada. Analizom podataka o zaposlenosti, nezaposlenosti i neaktivnosti, kao i rodni razlika, moguće je formulisati preporuke za dalji razvoj politika zapošljavanja.

1. Pregled ekonomske aktivnosti žena u Tutinu

Ukupan broj žena u Tutinu iznosi **16.037**, a ekonomski status žena prikazan je u sledećoj tabeli:

Kategorija stanovništva	Broj žena	Udeo u ukupnom broju žena (%)
Ukupno stanovništvo žena	16.037	100,00%
Aktivne žene	3.494	21,79%
• Zaposlene	1.383	8,63%
• Nezaposlene	2.111	13,16%
Neaktivne žene	12.543	78,21%
• Kućni poslovi	4.877	30,42%
• Ostale	7.666	47,79%

Komentari:

- **Niska stopa ekonomske aktivnosti žena:** Samo **21,79%** žena u Tutinu je ekonomski aktivno, dok čak **78,21%** nije uključeno u tržište rada.
- **Visoka nezaposlenost:** Od aktivnih žena, **60,42%** su nezaposlene, što ukazuje na ograničene mogućnosti za zapošljavanje.
- **Veliki udeo žena u neplaćenim kućnim poslovima:** Više od 30% žena bavi se isključivo kućnim poslovima, što dodatno smanjuje njihovu ekonomsku participaciju.

2. Struktura ekonomske aktivnosti žena prema starosnim grupama

Starosna grupa	Ukupno žena	Aktivne žene	Zaposlene	Nezaposlene	Neaktivne žene
15–19	1.308	114	5	109	1.194
20–24	1.181	368	78	290	813
25–29	1.043	471	162	309	572
30–49	4.325	1.784	763	1.021	2.541
50–59	1.882	587	280	307	1.295
60–64	776	145	85	60	631
65+	1.738	25	10	15	1.713

Komentari:

- **Niska ekonomska aktivnost mladih žena:** Samo **8,72%** žena u grupi 15–19 godina je aktivno, dok je udeo zaposlenih zanemarljiv.
- **Najveća ekonomska aktivnost u grupi 30–49 godina:** Ova starosna grupa čini najveći deo radno aktivnog ženskog stanovništva, ali i dalje ima visok nivo nezaposlenosti (**57,24% aktivnih žena je nezaposleno**).
- **Velika neaktivnost starijih žena:** U grupi 60+ godina, čak **98,56%** žena nije ekonomski aktivno, što ukazuje na oslanjanje na penzije ili druge izvore prihoda.

3. Obrazovna struktura i njena povezanost sa ekonomskom aktivnošću žena u Tutinu

Obrazovna struktura žena u Tutinu značajno utiče na njihovu zapošljivost. Prema ranije dostavljenim podacima:

Obrazovni nivo	Broj žena	Udeo (%)
Bez školske spreme	400	3,05%
Nepotpuno osnovno	1.104	8,26%
Osnovno obrazovanje	4.755	36,45%
Srednje obrazovanje	4.651	35,43%
Više obrazovanje	185	1,51%
Visoko obrazovanje	1.005	7,30%

Komentari:

- **Dominacija osnovnog obrazovanja:** Više od trećine žena ima samo osnovno obrazovanje, što ograničava mogućnosti za zapošljavanje na bolje plaćenim pozicijama.
- **Nizak nivo visokoobrazovanih žena:** Samo **7,30%** žena ima visoko obrazovanje, što ukazuje na potrebu za unapređenjem obrazovnih politika usmerenih na žene.
- **Značajan udeo žena sa srednjim obrazovanjem:** Ova grupa žena može biti ciljna za programe prekvalifikacije i dodatnog stručnog usavršavanja.

4. Glavni izazovi za ekonomski razvoj žena u Tutinu

- **Visoka nezaposlenost među aktivnim ženama:** Više od polovine aktivnih žena je nezaposleno, što ukazuje na potrebu za novim radnim mestima i podsticajima za zapošljavanje.
- **Tradicionalne društvene norme:** Veliki udeo žena angažovanih u neplaćenim kućnim poslovima ukazuje na ograničenja u njihovom profesionalnom razvoju.
- **Nizak nivo obrazovanja:** Ograničene mogućnosti za dalje obrazovanje i prekvalifikaciju dodatno otežavaju ulazak žena na tržište rada.
- **Nedostatak programa podrške:** Nedovoljno razvijeni mehanizmi podrške zapošljavanju žena, naročito u ruralnim područjima.

5. Preporuke za unapređenje ekonomske aktivnosti žena u Tutinu

Podsticaji za zapošljavanje žena:

- Subvencije za poslodavce koji zapošljavaju žene, naročito u sektorima trgovine i zanatstva.

Programi prekvalifikacije i dodatnog obrazovanja:

- Organizacija stručnih kurseva za sticanje novih veština u IT sektoru, turizmu i poljoprivredi.

Fleksibilni radni uslovi:

- Uvođenje modela rada na daljinu i skraćenog radnog vremena za žene sa porodičnim obavezama.

Podrška ženskom preduzetništvu:

- Dodela bespovratnih sredstava i mentorstva za žene koje žele da pokrenu sopstveni posao.

Zaključak

Žene u Tutinu se suočavaju sa brojnim izazovima u pogledu ekonomske aktivnosti, pri čemu dominira visok stepen neaktivnosti i nezaposlenosti. Unapređenje obrazovne strukture, kreiranje novih radnih mesta i podsticanje preduzetništva ključni su faktori za povećanje učešća žena na tržištu rada i osnaživanje njihove ekonomske uloge u lokalnoj zajednici.

Analiza ekonomske aktivnosti žena mlađih od 30 godina u opštini Tutin

Ekonomska aktivnost mladih žena mlađih od 30 godina u opštini Tutin predstavlja važan aspekt socio-ekonomskog razvoja. Ova starosna grupa ima ključnu ulogu u budućem ekonomskom razvoju lokalne zajednice, ali se suočava sa brojnim izazovima, uključujući ograničene mogućnosti za zapošljavanje, niže nivoe obrazovanja i tradicionalne društvene norme koje često ograničavaju njihovo učešće na tržištu rada.

Cilj ove analize je da pruži uvid u strukturu zaposlenosti i nezaposlenosti mladih žena u Tutinu, identifikuje ključne izazove i preporuči mere za unapređenje njihove ekonomske participacije.

1. Pregled ekonomske aktivnosti žena mlađih od 30 godina

Ukupan broj žena mlađih od 30 godina u Tutinu iznosi **3.532**, a njihova ekonomska aktivnost prikazana je u sledećoj tabeli:

Starosna grupa	Ukupno žena	Aktivne žene	Zaposlene	Nezaposlene	Neaktivne žene
15–19	1.308	114	5	109	1.194
20–24	1.181	368	78	290	813
25–29	1.043	471	162	309	572
UKUPNO	3.532	953	245	708	2.579

Komentari:

- **Niska stopa ekonomske aktivnosti:** Samo **26,99%** žena mlađih od 30 godina je aktivno na tržištu rada, dok je čak **73,01%** neaktivno, što ukazuje na nedostatak prilika i prepreke u zapošljavanju.
- **Visoka stopa nezaposlenosti među aktivnim ženama:** Od ukupnog broja aktivnih žena, **74,29%** je nezaposleno, što ukazuje na ozbiljan problem u pogledu pristupa tržištu rada.
- **Niska zaposlenost:** Samo **6,94%** žena mlađih od 30 godina je zaposleno, što ukazuje na značajne prepreke u pronalaženju posla, kao što su nedovoljno radno iskustvo i nizak nivo kvalifikacija.

2. Struktura zaposlenosti i nezaposlenosti mladih žena prema starosnim grupama

Starosna grupa	Zaposlene (%)	Nezaposlene (%)	Neaktivne (%)
15–19	0,38%	8,33%	91,29%
20–24	6,60%	24,55%	68,85%
25–29	15,54%	29,62%	54,84%

Komentari:

- **Izuzetno niska zaposlenost među adolescentkinjama (15–19 godina):** Samo **0,38%** njih je zaposleno, dok se najveći deo nalazi u obrazovnom sistemu ili je ekonomski neaktivan.
- **Najveći izazov u starosnoj grupi 20–24 godine:** U ovoj grupi, nezaposlenost je izrazito visoka, dok je udeo zaposlenih veoma nizak, što ukazuje na potrebu za programima zapošljavanja i stručnim obukama.
- **Rast zaposlenosti u grupi 25–29 godina:** Žene u ovom uzrastu imaju nešto veće šanse za zapošljavanje, ali i dalje je nezaposlenost veoma visoka, što ukazuje na potrebu za dodatnom podrškom u pronalaženju posla.

3. Obrazovna struktura žena mlađih od 30 godina i njen uticaj na ekonomsku aktivnost

Podaci o obrazovanju žena mlađih od 30 godina pokazuju da veliki broj njih poseduje samo osnovno obrazovanje, što značajno ograničava njihove mogućnosti za zapošljavanje.

Tabela 3: Obrazovna struktura žena mlađih od 30 godina

Obrazovni nivo	Broj žena	Udeo (%)
Bez školske spreme	85	2,41%
Nepotpuno osnovno	243	6,88%
Osnovno obrazovanje	1.427	40,40%
Srednje obrazovanje	1.200	33,97%
Više obrazovanje	178	5,04%
Visoko obrazovanje	399	11,30%

Komentari:

- **Dominacija osnovnog obrazovanja:** Više od **40%** mlađih žena poseduje samo osnovno obrazovanje, što im otežava pristup tržištu rada i dobro plaćenim poslovima.
- **Relativno nizak udeo visokoobrazovanih žena:** Samo **11,30%** žena mlađih od 30 godina poseduje visoko obrazovanje, što ukazuje na potrebu za promocijom visokog obrazovanja i stručnog usavršavanja.
- **Veliki potencijal za prekvalifikaciju:** Znatno broj žena sa srednjim obrazovanjem može se uključiti u programe stručnog osposobljavanja i prekvalifikacije.

4. Glavni izazovi za ekonomski razvoj mlađih žena u Tutinu

- **Ograničene prilike za zapošljavanje:** Mali broj dostupnih radnih mesta za mlade žene sa nižim nivoima obrazovanja.
- **Društveni i kulturni faktori:** Tradicionalni stavovi o ulozi žena često ih ograničavaju u profesionalnom angažmanu.
- **Nedostatak poslovnih veština:** Mlade žene često nemaju adekvatne praktične veštine koje su potrebne na tržištu rada.

- **Odliv mladih žena:** Zbog nemogućnosti zapošljavanja, mnoge mlade žene napuštaju opštinu u potrazi za boljim prilikama u drugim gradovima ili inostranstvu.

5. Preporuke za unapređenje ekonomske aktivnosti mladih žena u Tutinu

Razvoj programa stručnog osposobljavanja:

- Organizacija kurseva za sticanje novih veština u sektorima trgovine, turizma i preduzetništva.

Podsticaji za zapošljavanje:

- Kreiranje programa subvencija za poslodavce koji zapošljavaju mlade žene.

Podrška preduzetništvu mladih žena:

- Uvođenje grantova i mikrokredita za pokretanje sopstvenog biznisa.

Kampanje za podizanje svesti:

- Promovisanje važnosti ekonomske nezavisnosti i obrazovanja za mlade žene.

Zaključak

Žene mlađe od 30 godina u opštini Tutin suočavaju se sa značajnim ekonomskim izazovima, uključujući visoku nezaposlenost i nizak stepen ekonomske aktivnosti. Ključni faktori koji utiču na njihovu ekonomsku participaciju su nizak nivo obrazovanja, nedostatak poslovnih veština i društvene prepreke. Kroz ciljane programe podrške, prekvalifikacije i promocije preduzetništva, može se značajno unaprediti njihova ekonomska aktivnost i osigurati veća participacija na tržištu rada.

Analiza ekonomske aktivnosti žena starosti od 50 do 65 godina u opštini Tutin

Žene starosti od 50 do 65 godina u opštini Tutin predstavljaju značajnu demografsku grupu u ekonomskom sistemu, ali su često suočene s izazovima kao što su ograničene mogućnosti zapošljavanja, niži nivo obrazovanja i predrasude vezane za zapošljavanje starijih osoba. Ova starosna grupa se nalazi u tranzicionom periodu između aktivnog radnog statusa i pripreme za penzionisanje, a njihov potencijalni doprinos lokalnoj ekonomiji je od velikog značaja.

Ova analiza ima za cilj da pruži uvid u strukturu zaposlenosti, nezaposlenosti i neaktivnosti žena starijih od 50 godina u Tutinu, da identifikuje ključne probleme i definiše potencijalne mere za unapređenje njihovog ekonomskog angažovanja.

1. Pregled ekonomske aktivnosti žena starosti 50–65 godina

Ukupan broj žena starosti od 50 do 65 godina u opštini Tutin iznosi **2.658**, a njihova ekonomska aktivnost prikazana je u sledećoj tabeli:

Starosna grupa	Ukupno žena	Aktivne žene	Zaposlene	Nezaposlene	Neaktivne žene
50–59	1.882	587	280	307	1.295
60–64	776	145	85	60	631
UKUPNO	2.658	732	365	367	1.926

Komentari:

- **Niska stopa ekonomske aktivnosti:** Samo **27,53%** žena u ovoj starosnoj grupi je aktivno na tržištu rada, dok čak **72,47%** žena nije ekonomski aktivno.
- **Visoka stopa nezaposlenosti među aktivnim ženama:** Od ukupnog broja aktivnih žena, **50,14%** je nezaposleno, što ukazuje na ozbiljne prepreke u pronalaženju posla u ovoj starosnoj grupi.
- **Rast neaktivnosti sa godinama:** U grupi 60–64 godine, čak **81,34%** žena nije uključeno u tržište rada, što pokazuje da se mnoge žene oslanjaju na neformalne izvore prihoda ili porodičnu podršku.

2. Struktura zaposlenosti i nezaposlenosti žena starosti 50–65 godina

Starosna grupa	Zaposlene (%)	Nezaposlene (%)	Neaktivne (%)
50–59	14,88%	16,32%	68,80%
60–64	10,96%	7,73%	81,34%

Komentari:

- **Značajan pad zaposlenosti sa godinama:** Udeo zaposlenih opada sa **14,88%** u starosnoj grupi 50–59 godina na samo **10,96%** u grupi 60–64 godine.

- **Velika neaktivnost:** U grupi 60–64 godine, skoro četiri od pet žena nije ekonomski aktivno, što može ukazivati na zdravstvene izazove, neadekvatne prilike na tržištu rada i ranu pripremu za penzionisanje.
- **Ograničene prilike za zapošljavanje:** Starije žene se suočavaju sa poteškoćama u pronalaženju posla zbog nižeg nivoa obrazovanja i nedostatka fleksibilnih radnih mesta.

3. Obrazovna struktura žena starosti 50–65 godina i njen uticaj na ekonomsku aktivnost

Prema ranije dostavljenim podacima o obrazovnoj strukturi žena u opštini Tutin, žene starije od 50 godina imaju sledeću obrazovnu strukturu:

Obrazovni nivo	Broj žena 50–65 godina	Udeo (%)
Bez školske sprema	170	6,40%
Nepotpuno osnovno	432	16,25%
Osnovno obrazovanje	1.080	40,62%
Srednje obrazovanje	786	29,57%
Više obrazovanje	65	2,45%
Visoko obrazovanje	125	4,70%

Komentari:

- **Dominacija osnovnog obrazovanja:** Više od **40%** žena poseduje samo osnovno obrazovanje, što znatno ograničava njihove šanse za pronalaženje zaposlenja.
- **Nizak nivo visokoobrazovanih žena:** Samo **4,70%** žena poseduje visoko obrazovanje, što ukazuje na potrebu za dodatnim obrazovnim programima.
- **Potencijal za prekvalifikaciju:** Veliki deo žena sa srednjim obrazovanjem može se uključiti u programe stručnog osposobljavanja.

4. Glavni izazovi za ekonomski razvoj žena starosti 50–65 godina u Tutinu

Ograničen pristup poslovima prilagođenim starijoj populaciji:

- Nedostatak fleksibilnih radnih mogućnosti za žene koje žele da ostanu aktivne na tržištu rada.

Nizak nivo obrazovanja:

- Veliki broj žena sa niskim obrazovnim nivoom otežava njihovu konkurentnost na tržištu rada.

Rodne uloge i društvene norme:

- Veliki broj žena preuzima tradicionalne porodične obaveze, što ograničava njihovu radnu aktivnost.

Zdravstveni izazovi:

- Starije žene često imaju zdravstvene probleme koji ograničavaju njihovu radnu sposobnost.

5. Preporuke za unapređenje ekonomske aktivnosti žena starosti 50–65 godina u Tutinu

Programi prekvalifikacije i digitalnih veština:

- Organizovanje besplatnih obuka za starije žene kako bi stekle nove veštine u oblastima administracije, preduzetništva i zanata.

Podrška za samozapošljavanje:

- Dodela subvencija i bespovratnih sredstava za žene koje žele da pokrenu sopstveni posao u poljoprivredi, zanatstvu i turizmu.

Fleksibilni radni aranžmani:

- Uvođenje skraćenog radnog vremena i rada od kuće kao alternativa za žene koje žele da ostanu ekonomski aktivne.

Programi zdravstvene i socijalne zaštite:

- Osiguranje adekvatne zdravstvene podrške i socijalne sigurnosti za starije žene kako bi se podstakao njihov ekonomski angažman.

Zaključak

Žene starosti od 50 do 65 godina u opštini Tutin suočavaju se sa brojnim ekonomskim izazovima, uključujući nisku zaposlenost, visok nivo neaktivnosti i nedostatak prilika za zapošljavanje. Ključni faktori za povećanje njihove ekonomske aktivnosti uključuju unapređenje obrazovanja, kreiranje fleksibilnih radnih mogućnosti i podsticanje samozapošljavanja.

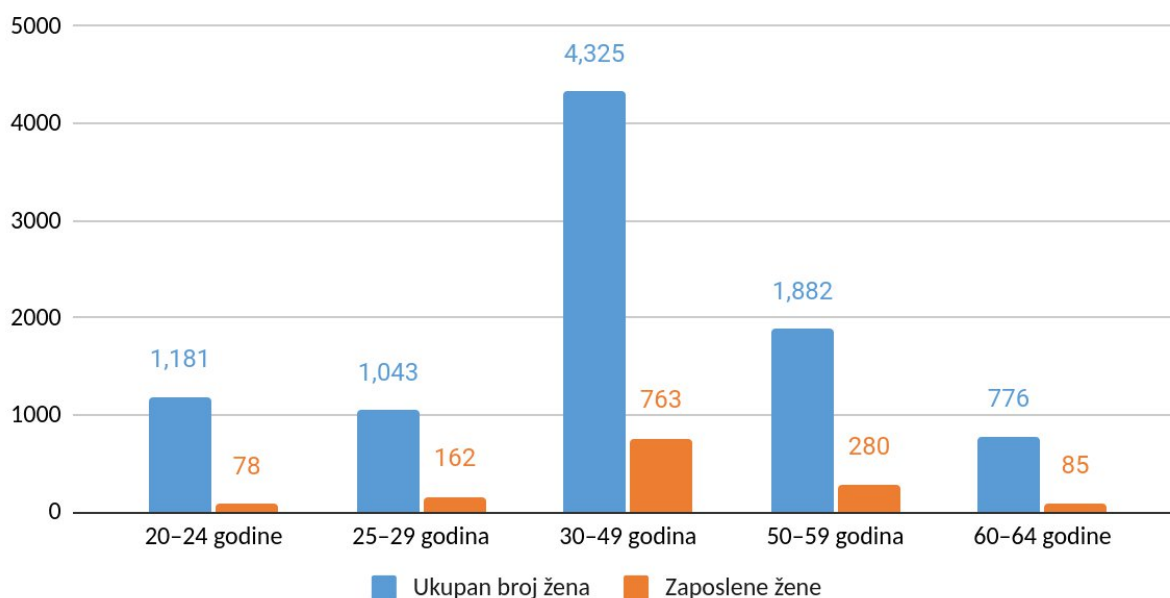
Analiza stepena zaposlenosti žena starosti od 20 do 65 godina u opštini Tutin

Na osnovu dostavljenih podataka, sprovedena je detaljna analiza zaposlenosti žena u opštini Tutin u starosnom intervalu od 20 do 65 godina. Analiza uključuje apsolutne brojeve zaposlenih žena, procenat zaposlenosti u odnosu na ukupan broj žena u ovom uzrastu, kao i procenat zaposlenosti za svaku pojedinačnu starosnu grupu.

Tabela: Broj žena i procenat zaposlenosti po starosnim kategorijama (Tutin, 2022)

Starosna grupa	Ukupan broj žena	Zaposlene žene	% zaposlenih u odnosu na broj žena po starosnoj grupi
20–24 godine	1.181	78	6,60%
25–29 godina	1.043	162	15,53%
30–49 godina	4.325	763	17,64%
50–59 godina	1.882	280	14,88%
60–64 godine	776	85	10,96%
Ukupno (20–65 godina)	9.207	1.368	14,86%

Broj zapošljenih žena po starosnim kategorijama (20 do 65 godina) u Tutinu

Analiza rezultata:

1. Ukupan procenat zaposlenih žena (20–65 godina):

- Od ukupno **9.207 žena** u ovom starosnom intervalu, zaposleno je **1.368 žena**, što čini **14,86%**, dok je preostali deo ekonomski neaktivan ili nezaposlen.

- Ovaj procenat ukazuje na veoma nizak stepen zaposlenosti žena u Tutinu, što može biti posledica nedostatka radnih prilika, tradicionalnih rodni uloga i niske ponude poslova prilagođenih ženama.

2. Zaposlenost po starosnim grupama:

- **Najveći procenat zaposlenih žena** registrovan je u starosnoj grupi **30–49 godina**, gde je zaposleno **17,64%** žena, što pokazuje da su žene u ovom uzrastu najaktivnije na tržištu rada.
- **Najniži procenat zaposlenosti** zabeležen je kod mladih žena u starosnoj grupi **20–24 godine**, gde je zaposleno samo **6,60%**, što ukazuje na poteškoće u zapošljavanju nakon završetka školovanja i početnih koraka u karijeri.
- Starija grupa žena, od **50–59 godina**, ima zaposlenost od **14,88%**, dok se u grupi **60–64 godine** taj procenat dodatno smanjuje na **10,96%**, što ukazuje na približavanje penzionisanju i smanjene radne mogućnosti za starije žene.

3. Mlade žene (20–29 godina):

- Ukupno **2.224 žene** spada u ovu starosnu grupu, ali je samo **240** žena zaposleno, što čini **10,79%** ukupne zaposlenosti ove grupe.
- Ovi podaci ukazuju na potrebu za većim uključivanjem mladih žena na tržište rada kroz specijalizovane programe obuke i podrške za zapošljavanje.

Glavni izazovi i mogući uzroci:

Niska zaposlenost mladih žena (20–24 godine):

- Visoka stopa neaktivnosti zbog tradicionalne uloge žene u domaćinstvu.
- Nedostatak dostupnih radnih mesta i nedovoljna podrška za osamostaljivanje i profesionalni razvoj.

Povećanje zaposlenosti u periodu 30–49 godina:

- Većina zaposlenih žena dolazi iz ove starosne grupe, što ukazuje na to da žene u ovom periodu najčešće preuzimaju poslovne i porodične obaveze.

Smanjena zaposlenost starijih žena (50–64 godine):

- Povlačenje sa tržišta rada zbog nedostatka prilagođenih radnih mesta za stariju populaciju.
- Povećana potreba za obukama i prekvalifikacijom kako bi se omogućio nastavak radnog angažmana.

Preporuke za unapređenje zaposlenosti žena u Tutinu:

Podrška za zapošljavanje mladih žena:

- Povezivanje mladih žena sa poslodavcima kroz programe obuke i mentorstva.
- Organizovanje sajмова zapošljavanja i promotivnih kampanja za ekonomsko osnaživanje žena.

Razvoj preduzetništva među ženama:

- Pružanje finansijske i edukativne podrške ženama koje žele da pokrenu sopstveni posao.
- Fokusiranje na sektore poput poljoprivrede, zanatstva i turizma koji imaju potencijal za angažovanje žena.

Podrška za zapošljavanje žena starijih od 50 godina:

- Uvođenje fleksibilnih radnih aranžmana i polu-radnog vremena.
- Programi za sticanje novih veština i prilagođavanje potrebama tržišta rada.

Povećanje dostupnosti socijalnih usluga:

- Poboljšanje dostupnosti vrtića i drugih socijalnih usluga koje omogućavaju ženama da lakše balansiraju između posla i porodičnih obaveza.

Zaposlenost žena u opštini Tutin je niska, sa samo **14,86%** žena u uzrastu od 20 do 65 godina koje su zaposlene. Najveći broj zaposlenih žena nalazi se u starosnoj grupi 30–49 godina, dok mlade žene i žene starije od 50 godina imaju veoma ograničene mogućnosti za zapošljavanje.

Fokus javnih politika treba biti na podršci mladim ženama kroz obrazovanje i osnaživanje za ulazak na tržište rada, kao i na pružanju podrške starijim ženama kroz fleksibilne radne uslove i programe prekvalifikacije.

Zaključna analiza ekonomske aktivnosti žena u opštini Tutin

Ekonomska aktivnost žena u opštini Tutin suočava se s brojnim izazovima koji proizilaze iz specifične demografske strukture, društvenih normi i ograničenih mogućnosti za zapošljavanje. Iako žene čine gotovo polovinu ukupnog stanovništva, njihova uloga na tržištu rada je značajno ograničena, što se reflektuje kroz visoku stopu neaktivnosti i nezaposlenosti.

Ova analiza pruža ključne uvide u strukturu zaposlenosti i nezaposlenosti, identifikuje izazove i predlaže mere za unapređenje ekonomske participacije žena u ovoj opštini.

Ključni nalazi analize

Izuzetno nizak stepen ekonomske aktivnosti žena

- Samo **21,79%** žena u Tutinu je ekonomski aktivno, dok čak **78,21%** žena nije uključeno u tržište rada.
- Veliki broj žena posvećen je neplaćenim kućnim poslovima, što dodatno ograničava njihov doprinos formalnoj ekonomiji.

Visoka stopa nezaposlenosti među aktivnim ženama

- Više od **60%** aktivnih žena je nezaposleno, što ukazuje na nedostatak prilika za zapošljavanje i neusklađenost obrazovnog sistema sa potrebama tržišta rada.
- Žene se često suočavaju sa diskriminacijom i otežanim pristupom formalnim poslovima.

Rodni disbalans u ekonomskim aktivnostima

- U poređenju sa muškarcima, žene imaju značajno nižu stopu zaposlenosti. Samo **8,63%** žena u ukupnoj populaciji je zaposleno, dok je kod muškaraca taj procenat znatno viši.
- Tradicionalne društvene norme često ograničavaju ulogu žena na tržištu rada, što se odražava na njihovu neaktivnost i ekonomsku zavisnost.

Nizak nivo obrazovanja kao ključna prepreka

- Više od **47%** žena poseduje samo osnovno obrazovanje ili niži stepen kvalifikacija, što im otežava pristup tržištu rada i konkurentnijim pozicijama.
- Samo **7,30%** žena ima visoko obrazovanje, što pokazuje potrebu za podsticanjem daljeg obrazovanja i stručnog osposobljavanja.

Visoka zavisnost od neformalnih oblika rada

- Mnoge žene se bave neformalnim poslovima, poput poljoprivrede i zanatstva, ali nisu formalno registrovane, što im onemogućava pristup socijalnim i penzionim sistemima.

Šta čitalac koji nije upoznat sa situacijom treba da zna?

- **Ekonomska neaktivnost žena u Tutinu je izrazito visoka**, što znači da veliki broj njih nije uključen u formalni sektor ekonomije, već se oslanja na porodične izvore prihoda ili rad u neformalnim sektorima poput poljoprivrede i trgovine.
- **Žene se suočavaju s ograničenim mogućnostima za zaposlenje**, prvenstveno zbog nižeg nivoa obrazovanja, tradicionalnih društvenih uloga i nedostatka lokalnih ekonomskih inicijativa koje bi ih podržale.
- **Nezaposlenost mladih žena je posebno izražena**, što ukazuje na neusklađenost obrazovnog sistema sa potrebama tržišta rada i otežan pristup prvim poslovima nakon završetka školovanja.
- **Starije žene se suočavaju s ranim povlačenjem iz ekonomske aktivnosti**, često zbog nedostatka prilika za prekvalifikaciju ili zdravstvenih problema, što dodatno opterećuje socijalni sistem.
- **Postoji potreba za sprovođenjem mera koje bi podstakle veću ekonomsku aktivnost žena**, kroz subvencije za zapošljavanje, programe podrške za samozapošljavanje i fleksibilne radne aranžmane.

Zaključak

Ekonomska aktivnost žena u Tutinu suočava se sa ozbiljnim izazovima, uključujući visoku stopu nezaposlenosti, ograničene prilike za zapošljavanje i nizak nivo obrazovanja. Neophodno je kreiranje održivih ekonomskih rešenja koja će omogućiti veću participaciju žena na tržištu rada kroz mere podrške, obrazovne programe i razvoj preduzetništva.

Ulaganjem u obrazovanje i ekonomsko osnaživanje žena, može se stvoriti stabilnija i prosperitetnija lokalna zajednica, koja će iskoristiti puni potencijal ženskog radnog kontingenta i unaprediti celokupnu ekonomsku sliku opštine Tutin.